

Spørgsmaal, om det er Umagen værd at gjøre Forandring i den Administrationsbranche, naar der ikke vindes mere derved, hvorimod der paa den anden Side maa tabes derved, hvad jeg skal tillade mig nærmere at udvikle. Jeg er villig til at erkjende, at der kan være Tale om Reduction i den overordnede Administration. Jeg troer, at naar man har 7 Departementschefer, hvoraf de 3 have 2, og de 4 andre 1 Contoirchef under sig, tyder dette ikke paa at være nogen rigtig Fordeling af Forretningerne. Det forekommer mig klart, at hvor der kun er eet Contoir under et Departement, bør man istedetfor en Departementschef og en Contoirchef stille en Embedsmand, der er en Mellemting mellem begge; lad ham være gageret som Departementschef, men jeg mener blot, at een Mand maa kunne bestyrelse disse Forretninger. Dette vil vel ikke hurtigt kunne tilveiebringe en Besparelse, men jeg troer det er rigtigt at henlede Opmærksomheden derpaa. Ved Inddragelsen af Overstoledirecturembedet er man dog foreløbig ikke gaaet en saadan Vej; men man har forandret Forholdet saaledes, at man har borttaget det sagkyndige Medlem mellem Ministeren og Contoiret og ikke sat noget Andet istedet, end hvad man kan erholde ved den tilfældige Hjælp, der kan faaes for det budgetterede Beløb af 2400 Rd., hvilket enten er for meget eller for lidt. Det er for meget, saasnart der kun er Tale om at benytte Hjælp til enkelte Tider af Aaret, s. Ex. ved Examenstiderne, og det er for lidt, naar der er Tale om at overdrage een og samme Mand de samme Forretninger, som Overstoledirecturen tidligere udførte, thi der er da virkelig slet ingen Grund til at stille ham anderledes end andre lignende Embedsmænd i Landet, og vil man gjøre det Princip gjældende, at Embedsmænd ikke skulle sættes paa fast Gage, men selv skulle sørge for deres Alderdom, bør man gagere dem rundeligg. Det forekommer mig derfor, at det ikke er et heldigt Forslag, der her foreligger, men jeg maa indrømme, at det, saaledes som Finantsloven er kommen til os, affattet af det foregaaende Ministerium, er muligt, at man ved nærmere Overveielse og ved Meddelelser fra den høitærede Minister, som har denne Branche under sig, vil kunne komme til at ind-

see, at det er en fornuftig Maade at tage Tingene paa; imidlertid har jeg Tvivl i saa Henseende. Jeg kan forstaae, at der, da der først var Spørgsmaal om Oprettelsen af Overstoledirectoratet for Almueskolevæsenet, kunde reise sig Tvivl, om det var en hensigtsmæssig Maade at ordne Sagen paa, og jeg kan forstaae de Grunde, som dengang gjordes gjældende, idet man sagde, at det ikke var afgjort, at man ved Oprettelsen af dette Embede vilde faae den reformerende Virksomhed, som man ønskede, og som man maatte tilsigte. Disse Grunde vare holdbare og berettigede, inden Sagen laa sær- dig for, inden man saae, hvad der kunde udrettes, og hvad der blev udrettet; men saaledes stiller Forholdet sig ikke nu; thi vi have seet, hvad der kan udrettes; vi have seet, at den første Overstoledirecteur ved sin energiske Virksomhed, og paa den anden Side ved en sindig Overveielse og en praktisk Maade at tage Sagen paa, efterhaanden har bragt det dertil, at der er kommet et nyt Liv ind i Underviisningen paa mangfoldige Punkter i Landet, ikke blot i Seminarierne, men ogsaa i Skolestæberne, hvor de unge Mænd, der ere ansatte der som Lærere, ved en særlig Understøttelse ere blevne satte istand til at fortsætte deres Studier i Kjøbenhavn udover det, de have lært paa Seminarierne; det er udenfor al Tvivl, at man har Grund til at være meget tilfreds med denne Klasse Lærere. Jeg skal ogsaa henlede Opmærksomheden paa, at der foruden denne systematiske Virksomhed, hvormed der er arbejdet i alle Landets Skoler, er arbejdet for Skolevæsenet paa enkelte og extraordinaire Maader, idet man har understøttet Mænd, der behøvede en særlig Fagkundskab, saaledes med Hensyn til Navigation, engelsk Sprog og Tegning eller Andet, som det maatte være særdeles ønskeligt, at de satte sig ind i. Man har tilstaaet disse extraordinaire Hjælp til at opholde sig i Kjøbenhavn i 4—6 Uger, saaledes at de benyttede et Par Sommerferier til at modtage denne Underviisning, og, efter de mig bekjendte Vidnesbyrd, har dette baade været frugtbringende og gjort Nytte overalt. Hvis der derfor nogetsteds er slet nogen grundig og solid Reform, er det ganske vist i Almueskolevæsenet efter den Maade, hvorpaa den første Oversto-